

Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki

JEMENSKI IMAM ŽIVI

Več agencij je poročalo, da bivši jemenski imam El Badr, za katerega so trdili, da je bil ubit ob napadu na kraljevo palačo, živi na ozemlju Saudske Arabije.

INDIA NE NAMERAVA POPUSTITI

Predsednik indijske republike Radakrishnan je izrazil upanje, da se bodo kitajske čete umakile na položaje, ki so jih zavzemale pred 8. septembrom.

KENNEDY SE ZAVZEMA ZA VRNITEV UGODNOSTI

Predsednik ZDA je v nekem predvolilnem govoru izjavil, da bo od novega Kongresa zahteval, naj iz zakona o zunanji trgovini odstrani klavzulo, ki ukinja največje ugodnosti za trgovino s Poljsko in Jugoslavijo.

BEN BELA V ZDA

Ben Bela, ki je vodil alžirsko delegacijo na zasedanju Generalne skupščine OZN, je bil v ZDA tudi na uradnem obisku.

ARETACIJE V RODEZIJI

Južnorodezijske oblasti so v zadnjem času obtožile okoli 1600 Afričanov, da izvajajo neredne in jih zaple. Kljub temu je dejavnost prepovedane Afriške nacionalne unije Zimbabve zelo živahna.

Podlube med najboljšimi

Gasivska zveza Slovenije je podelila priznanja za zasluge posameznim organizacijam in njihovim članom.

Popravek

V prejšnji številki Glasa je pri podpisu k sliki na prvi strani napravil tiskarski skrat napako.

Vz nemirljivi glasovi, da so pred dnevi zopet potegnili sablje iz nožnice na himalajskem pogorju kitajski in indijski obmejni stražarji in da je prišlo do sedaj največjega prelivanja krvi na teh gorskih grebenih, ni posranski podatek, ki bi ga bilo mogoče vzprejeti s podobnimi prireditelji v tem surovem in edinostnem

Prekrižani meči na „strehi sveta“

mejnem skričališču. Surovost lahko očitamo potuhnjim in zavrnatim sporom na kitajsko-indijski meji, če poznamo zgodovinsko trdnost meje na himalajskem poboju in jo skušamo primerjati z vojaškim zbadanjem v zadnjih letih.

gradili so stopnice, da bi se povzpeli na „streho sveta“. Ze v oktobru mesecu je indijska vlada prvič po diplomatski poti negovala zaradi izgradnje vprečnih stez v pokrajini Ladak, severovzhodno od Kašmira.

Indijski premier Nehru, zaskrbljen in odločen, ker Indija kitajskih vpadov na indijsko ozemlje ne more več prenašati.

obmejnih spopadov sta čez vrsto izmenjali veliko število pti, veliko predlogov so zavrnil in nehalo je vse bolj pogosto do oboroženih obmejnih spopadov. Zanimivo je, da je do največjih oboroženih spopadov prišlo v vzhodnih predelih, kjer so Kitajci - pozneje pa še Indijci - zgradili ceste.

Za enotnejše gospodarjenje

(Nadaljevanje s 1. strani) gospodarjenje. Ze doslej so v desetletnih načrtih o razvoju gospodarstva ponekod upoštevali potrebe in razmere celotnih gozdov na določenem ozemlju.

Obširne nove pristojnosti

(Nadaljevanje s 1. strani) družbenih sredstev v skladnih zdravstvenega zavarovanja. Tako kot drugod tudi finančna situacija našega zaveda ni niti najmanj ugodna.

Ljudje in dogodki

občini so zvočili brez primanjkljaja, vendar pa tudi le z 288 tisoči dinarji presežka. Lansko leto nobena podružnica ni zabeležila primanjkljaja.

Ljudje in dogodki

zavarovanja in drugo. Razen tega bodo skupščine določale - v skladu z zakonitimi predpisi - v katerih panogah, skupinah in podskupinah organizacij na območju skupnosti plačujejo dodatni prispevek vse organizacije.

GLAS BRAVCEV

Ali nekaterim ljudem res ni do zaslužka? Ze nekajkrat se mi je pripetilo, da sem moral v kranjski restavraciji „Park“ dolgo čakati - bodisi na postrežbo ali pa na poravnavo računa.

Zanemarjena skrb za lepoto naselij

(Nadaljevanje s 1. strani) in cvetja ali pa ima značaj obrti, kot je vezanje vencov in šopkov. K hortikulturi ali po domače - vrtni kulturi - pa se pridruži še pojem kulture - duhovnih dobrin, ki so za zdrav človekov odnos do prirode prav tako nujno potrebne.

(Nadaljevanje s 1. strani) iz NOB in drugi kulturni spomeniki, šolski vrtovi, javno zelenje ob cestah, rekah, jezernih, nasadih ob tovarnah, bolnicah, ob turističnih in drugih objektih itd. Ceprav to površine povsod že obstajajo, še vedno niso primerno urejene tako funkcionalno kot likovno in zato ne služijo svojemu namenu v polni meri.

iz NOB in drugi kulturni spomeniki, šolski vrtovi, javno zelenje ob cestah, rekah, jezernih, nasadih ob tovarnah, bolnicah, ob turističnih in drugih objektih itd. Ceprav to površine povsod že obstajajo, še vedno niso primerno urejene tako funkcionalno kot likovno in zato ne služijo svojemu namenu v polni meri.

POTREBNA JE REGULACIJA BELCE

Preddvor - Na zadnji seji je komisija za gradnje in komunalne zadeve pri krajevnem odboru v Preddvoru med drugim predvsem razpravljala o ureditvi in zajezitvi potoka Belca. Ker imajo Preddvorčani na razpolago za potrebna dela le 50.000 dinarjev, kar je odločno premalo, bodo prosili za pomoč Vodno skupnosti.

Ali res niso uslužbenci omenjene restavracije zainteresirani za večji zaslužek?

Ali res niso uslužbenci omenjene restavracije zainteresirani za večji promet in ob tem za večji zaslužek? Ce je že njim tako vseeno, potem tudi jaz kot potrošnik nisem zainteresiran, da bi še kdaj prišel v to restavracijo.

Iz razprav o predosnutku nove ustave

Blagovna proizvodnja

mora biti usmerjena in usklajevana z družbenimi načrti

V kratkem bi prikazal osnovna načela naše družbeno-ekonomske ureditve, kakor se zrcali v predosnutku nove ustave. Osnova našega ekonomskega sistema je družbena lastnina proizvodjalnih sredstev, družbeno ozir. delavsko samoupravljanje, delitev dohodka po delu, da so delovne organizacije samostojne ekonomske enote in da celoten razvoj gospodarstva usmerjamo in usklajujemo z družbenim planom.

ustvarjamo pri nas že preko 75 odstotkov narodnega dohodka, kljub temu da je pri tem zaposleno nekaj manj kot 50 odstotkov celotnega aktivnega prebivalstva. Preostali del še vedno predstavlja drobno lastniški element v zasebnem kmetijstvu in obrti, ki pa je s svojimi 25 odstotki narodnega dohodka manj pomemben.

no izhaja, da mora biti upravljanje teh proizvodjalnih sredstev organizirano po sistemu družbenega upravljanja. Kadar gre za upravljanje v gospodarstvu, so pri tem udeleženi neposredni proizvajalci sami, kadar pa gre za družbeno upravljanje v ostalih delovnih organizacijah, so lahko pri tem udeleženi tudi tisti, ki sicer ne delajo neposredno v teh organizacijah, vendar pa so za delo teh organizacij življenjsko zainteresirani.

temveč je vse to predmet razvoja, predmet intenzivnega študija, poglobljanja in problematiko, da najdemo najustreznejše oblike, ki bodo ustrezale specifičnim prilikam v gospodarski organizaciji. Pri tem se ne smemo prenačrtati. Principi so postavljeni, praktično pa jih tudi še uveljavljamo.

Treba je korigirati vsebino litijskega vodenja, delo štabnih organov, ki naj ne bodo več izključno strokovni organi direktorja, od katerih dobiva leta analize, ampak naj služijo predvsem za poglobljeno delo organov upravljanja, kakaj upravljalci morajo imeti skrbne analize, pregled o uspehih svojega dela, o stroških, o produktivnosti, o izostankih itd., da bi lahko pravično ocenjevali svoje delo in sprejemali zaključke za uspešnejše delo.

panju opravljajo korekture, seveda vse s soglasjem, sporazumevanjem, razpravljanjem z neposrednimi proizvajalci, ki so končno in dokončno sodniki. Ni odločajo o tem. Pri tem pa njihove more pričakovati, da je mogoče z neko absolutno natančnostjo izvršiti oz. uresničiti socialistično načelo delitve po delu. Vedno so določena odstopanja, vendar pa si je treba prizadevati, da prav ta odstopanja čimprej korigiramo in merilo postavimo na pravo mesto in merilo določimo prava razmerja.

Grad gori...

Z našimi prešernovci ob drugem „napadu“ na Turjak

Jeseniški železarji, tržiški čevljarji in usnarji, tekstilci iz Kranja in drugi so se zbrali daleč za Krimom. Kraj opevane TURJASKE ROZAMUNDE se je stresel pod topovskimi strelami in devetstoletni grad je zajel gost dim smodnika.

Seveda ne gre niti za pozicijo niti za dogajanje iz naše revolucije. Vse to, kar pripovedujem, se je v resnici zgodilo preteklo nedeljo, 14. oktobra. Borci nekdanje Prešernove brigade so z avtobusi in z osebnimi vozili odšli na Turjak in tam praznovali obletnico zgodovinskega napada na zloglasno belogardiščno postojanko v TURJASKEM GRADU pred devetnajstimi leti.

»GORENJSKA TRMA«

Na okrašenem slavnostnem prostoru je igrala godba. Opazil sem ganljive prizore srečanja nekdanjih prešernovcev in domačinov. In vsi so hoteli pozdraviti priljubljenega komandanta Duleta, sedanjega generalmajorja Dušana Svare.

»Dule! Komandant Dule! Slikajmo se! Samo to mi povej...!«
Dobre volje in s prirojenjo šegavostjo je odgovarjal: »Prosim, tovariš! Evo me. Na razpolago sem!«

»Kakšen komandant pa si postal! Komandant ne sme poznati demokracije in večine,« so nekateri v smehu dopolnjevali splošno dobro voljo.

Izkoristil sem priložnost in pristavil svoj piskrček:

»Tovariš komandant! Devetnajst let je tega, kar ste vodili

prešernovce na ta grad. Ali jih danes še prepoznate?«

»Vse poznam. Po obrazu nikogar ne zgrešim. Toliko časa smo bili skupaj, da se vseh zelo dobro spominjam. Samo imen se ne morem...«

»Za obleganje in napad na grad ste imeli izdelan podroben plan. Povejte, kaj vas je najbolj skrbelo pri celotni stvari?«

Nasmejal se je. Potem pa je dejal kratko: »Da bi mi belčki ušli. To me je najbolj skrbelo. Tudi če sem imel možnost, da bi spal, mi ponoči ni dala miru misel, da bi nam lahko ušli.«

Potem je Dule obrnil pogovor na druge stvari okrog takratnega dogodka. »Po znani bitki na Zirovskem vrhu,« je dejal, »kjer je Prešernova imela precej žrtev, se je v to enoto vselilo malodušje. Razumljivo. To mi je povedal komandant Stane v glavnem štabu, ko me je poslal za komandanta v to brigado. Zato sem to odgovor-

SEDMO JUTRO

Kabulanca Italije je prinesla mnoge spremembe. Partizanske enote so se lahko dobro oborožile. In tako oborožena se je tiste dni znašla tudi Prešernova brigada v Velikih Laščah. Okupatorjevi pomočniki pa so se čez noč znašli brez zaščite. »Cvet belogardizma« se je zbral na Tur-

lilni grad in začeli z napadi. Bilo je več poskusov okrog pogajanj. Toda zaman. Se po petih dnevih, ko so bili celo med belogardisti v gradu posamezniki prepričani, da so pozicijske vojne stvari preteklosti in da zidovje ne bo vzdržalo topovskega ognja — še takrat so njihovi voditelji v glavnem ocenjevali samo svojo moč: 734 mož, velike zaloge municije in hrane ter moč obzidja. Znova so odklonili pogajanja v prepričanju, da jim bo prišla pomoč iz Ljubljane. Medtem pa so partizani dobili še en težji top. Sedmo jutro — 19. septembra — so znova usmerili topovski ogenj v pet metrov debeli zid. Po štirih urah so topovi utihnil in še preden so branitelji pokukali iz razrahljanih zidov, so že bili partizani z dolgo lestvijo v eni izmed lukenj in v oknu. Ob bojnih klicih v notranjosti so odjeknile prve ročne bombe. Borci

Posledice sedemdnevnega obleganja in obstreljevanja s topovskimi strelami pred devetnajstimi leti so vidne tudi pri vhodnih vratih. Svoje pa je že dodal tudi zob časa

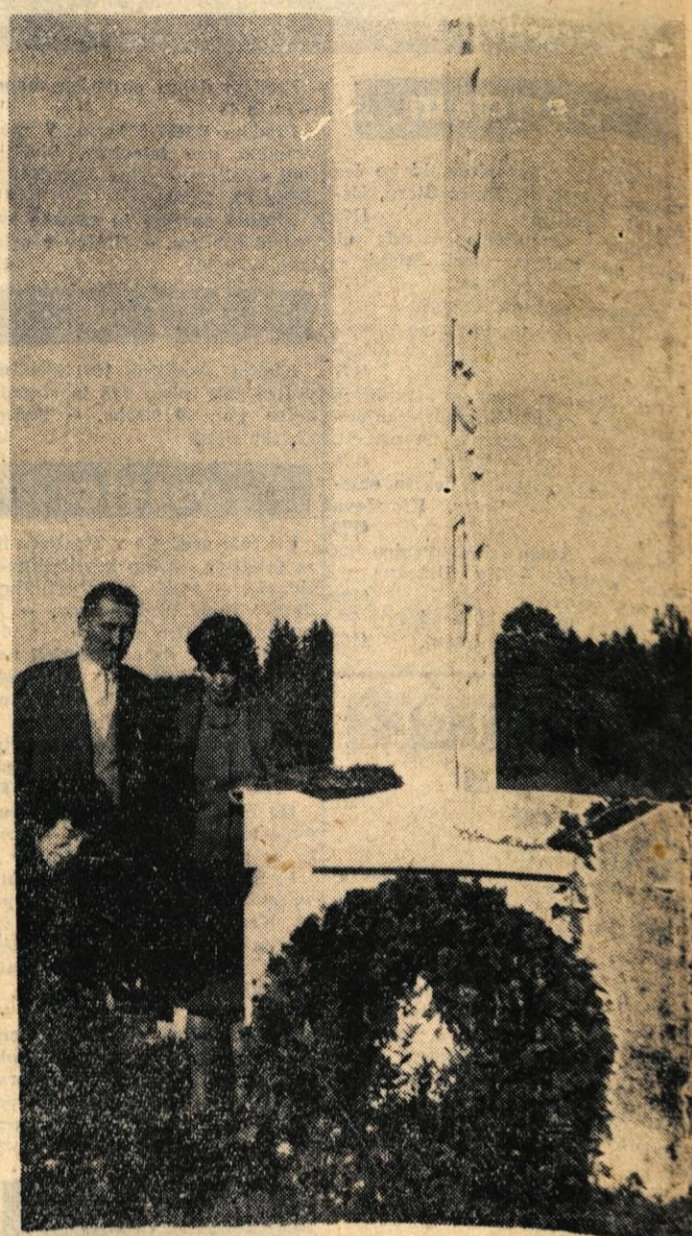
jaku. Tam naj bi nastal zarodek prve slovenske četniške alpske divizije »Triglav«. Upali so na izkrcanje zaveznikov na Jadranu. V najslabšem primeru pa so imeli pripravljen načrt za umik proti Ljubljani, da bi se tam zatekli pod okrilje Nemcev. Partizani so jim prekržili načrte.

Pri tej akciji je sodelovalo več brigad, ki so okrog Turjaka sklenile obroč, če bi prišlo do sovražnikove intervencije od zunaj. Pri neposrednem napadu pa je bila samo Prešernova z okrog 360 borci, ki je malo prej prišla z Gorenjskega. 12. septembra so obko-

druga bataljona so kot mravlje lezli po zidu navzgor in krepili notranji boj. Hodili so po kupih riža in sladkorja, v spodnjih obokanih prostorih je 2.000 litrov vina zalilo temni prostor. Znova se je uredila stara puntarska: Grad gori, grof beži — Vino teče, naj še teče kri...

SKRIVALIŠČE JURIJAJ DALMATINA

Ko so »branitelji« ondan — po 19 letih — znova »omagali« in dvignili belo zastavo, smo si ogledali notranje zanimivosti gradu. Po pripovedovanju doma-

Ivan Leskovec, Francka Drolc in Angela Smlid — vsi udeleženci resničnega napada pred devetnajstimi leti — so tokrat v imenu kolektiva »Sava« iz Kranja položili venec pred spomenik padlim za švobodo na Turjaku

čina Jožeta Kozarja je grad star že 900 let. Turjak je slovel skozi vso fevdalno dobo. V ohranjenih freskah smo videli 42 grbov raznih graščin Gorenjske in drugih krajev, ki so bile podložne Turjaku. Med zanimivosti je še posebno Trubarjeva kapelica in skrivališče Jurija Dalmatina. Ko so luteranstvo preganjali, je menda Dalmatin imel prav na TURJASKEM GRADU skrivni prostor. Njegovo skrivališče je bilo nad velikimi vrati, tako da predstavljala debelejši zid s skrivnim izhodom in odprtino za dajanje hrane.

bili mladi. Njej je bilo 23 let. Vendar so jo določili za komisarja čete. Prav tako mlad pa je bil tudi komandant. V četi je bilo kakih 30 novincev s Kočevskega. Ko so zaslišali prve svinčenke nad glavami, so se razbežali. Vendar — kot pravi Francka — jo niti tisti niti poznejši podobni dogodki niso odvrnili od zaupanja v mlade ljudi. To skuša vnašati tudi v sedanje življenje v tovarni »Sava«. Tako so tam izmed 9 članov tovarniškega komiteja kar 4 mladi. Prav tako sprejemajo mlade v samoupravne organe.

PIONIRJI 7. 12 KONJI

Bogataj iz Skofje Loke je bil zelo dobre volje. Kar »neplanirano« je skočil pred mikrofon in klical prešernovce na zbor. Malo jih je bilo. Večinoma so padli v vojni. Ilija iz Kroke, Spaso, Krtina...! Malo je danes živih izmed tistih, ki so takrat lezli po zidu in med prvimi vstrelili v grad. Tedaj so bili v večini sami mladi: polni fantazije in moči.

Zato je tudi Dule govoril o mladini in celo o pionirjih. Da bi prepeljali težak top na Turjak, so rabili konje. Organizirali so pionirje okrog Velikih Lašč. Kar hitro so se le-ti znašli in izročili 12 konj in s temi so prepeljali top.

O mladini v brigadi je vedela povedati tudi Francka Drolc iz Kranja. Večina borcev Prešernove, ki so prišli z Gorenjskega, so

»PREJ NAM POVEJTE«

Srečanje se je bližalo koncu. Hupe avtobusov in številnih osebnih vozil so nenehno opozarjale posameznike na odhod. Nekdanji borci so se začeli poslavljati. General Dule je sedel na klopi ob visoki improvizirani »mizi« in nazdravljajal zdaj temu, zdaj onemu. Prešernovci so odhajali nazaj na Gorenjsko. Seveda dokaj lažje in hitreje, vendar pa verjetno ne s tolikim hrepenenjem po domačem kraju, kot je bilo to po turjaskem dogodku pred devetnajstimi leti. Vračali so se, zakaj naslednje jutro so jih čakale zarilne peči, tkalski stroji, stružnice in pisalne mize na Jesenicah v Trzici, na Trati, v Kranju... Samo drugič nam prej povejte, so naročali nekaterim organizatorjem, zakaj posamezniki so zvedeli za to srečanje šele dan pred

Karel Makuc

Tudi letošnji drugi »napad« je zahteval precej spretnosti pripadnikov JLA in organizacij ZROP

BODICE

Preklicane ženske, dajte mi nož, prosim vas, zelo lepo vas prosim, saj nisem niti kmet niti upravnik kmetijske zadruge niti trgovec. Navaden državljan sem in vsestransko potreben potrošnik. Moja Mariana mi je že tako ali tako zaradi krompirja požrla vse žive. »Ali je MERKUR CVETNIK?« mi vsak dan nekajkrat zabrusi. Zakaj ste tako neuslišane? Saj ni časopis kriv, če so napisali, da bo krompirja za ozimnico dovolj in po ceni 28—30 dinarjev za kilogram. Kriv tudi ni tisti, ki je tako zapisal, temveč vsi tisti, ki so dali takšne podatke in težko pričakovano obljubo za vse potrošnike. In tisti so: pridelovalci krompirja (zadruge in kmetije) in seveda naši »svrli« trgovci. Da nisem jaz niti drovo niti drvo, sem vam že povedal, zato zahtevam mir! Značite se nad tistimi, ki so krivi, da ni vse tako, kot bi moralo biti, jaz zbiram samo še naročila za uvoženi krompir, ki bo mnogo cenejši!

Cene gor, cene dol. Menda nabena zmet ni tako močna, kot so prav cene. Če je volik promet, so cene visoke, če pa kane le sem pa tja kakšen gost, so cene nizke.

Adijo lagika! In verjetno so z njodega storil, zaradi vaše malomarnosti pa bi si kmalu zlomil nogo, zaradi neotesanosti pa me hrbet še danes boli.

Vse kaže, da je prebivavcem Gorenjske ceste v Radovljici odveč, da bi pred poslopjem s hišno številko 23 popravili precej veliko luknjo na cesti. Asfaltna prevleka je padla v podcestni kanal in v luknji je že marsikomu obtičala noga. Med takšnimi nesrečniki sem bil tudi jaz in kar žal mi je, da si nisem zlomil noge. Morda bi stroški na račun mojega zdravljenja le spametovali Radovljčane, da bi luknjo zakrpali. In če bi imel nogo v mavcu, bi bil doma in bi bil varen pred prometno nevarnostjo v mesecu prometne varnosti.

Punce, ki bodite ob sobotah v Bohinjski Bistrici na ples v Crno prst, bi bile v pribodnje lahko bolj »manirlike«. Če vam žilica ne da miru, da se rade maščujete nad mlajšimi plesavci, bi lahko vsaj meni prizanesle, ker sem že v letih. Kaj sem kriv, če me zaradi starosti poskočna polka po nesreči zanesla in v gneči nedolžno sunem v sosednji par, zato pa dobim krepko batino z nežno roko po ostarelem hrbtu. V takšnih primerih je prav gotovo še vedno v veljavi:

»Oprostite.«
»Prosim.«
V upanju, da bo v pribodnje boljše, Vas pozdravlja
Vaš Bodičar

Z Jesenicami se bom za tokrat poslovil, za uvod pa želim najlepše pozdrave radovljiskim občanom. Ste opazili, da sem vlnudnejši od vas. Nikdar vam nisem ničesar hu-

Ko so se preživeli borci pogovorili o takratnih dogodkih, o današnjem življenju in razmerah, so se skupno s svojim komandantom Duletom tudi slikali